

Christus, de Wijsheid van God

Hugo Bouter

Christus, de Wijsheid van God

Een overdenking van 1 Korintiërs 2

Boeken om de Bijbel
Gouda

Christus, de wijsheid van God

Copyright © H. Bouter

Omslagontwerp: Thomas van Oostrum

Druk: Offsetdrukkerij van der Perk, Nieuw-Lekkerland

Eerste editie 2003 Boeken om de Bijbel, Gouda

Distributie: Johannes Multimedia, Postbus 31, 3940 AA Doorn

ISBN 90-70926-30-X

NUR 707

Alle rechten voorbehouden.

Niets uit deze uitgave mag worden vermenigvuldigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch of mechanisch, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

*'Maar wij prediken Christus, de Gekruisigde,
voor Joden een aanleiding tot vallen en voor volken een dwaasheid,
maar voor de geroepenen zelf, zowel Joden als Grieken,
Christus, de kracht van God en de wijsheid van God'.*

1 Korintiërs 1:23-24

Inhoud

1. De diepten van Gods wijsheid	9
2. De geheimen van God	13
3. Geestelijke rijpheid is vereist voor het kennen van Gods wijsheid	17
4. Goddelijke en wereldse wijsheid	21
5. Christus als de Prediker van Gods wijsheid	25
6. Christus, de Wijsheid van God	29
7. Christus, de Gekruisigde	31
8. De Geest als de Prediker van Gods wijsheid	35
9. De wijsheid van God onthuld door de Geest	39
10. Appendix: De geheimen van God in het Nieuwe Testament	43

1

De diepten van Gods wijsheid

‘Maar wij spreken wijsheid onder de volmaakten; maar een wijsheid niet van deze wereld, ook niet van de oversten van deze wereld, die tenietgedaan worden; maar wij spreken Gods wijsheid in verborgenheid, de bedekte (wijsheid), die God vóór alle eeuwen bestemd heeft tot onze heerlijkheid, die geen van de oversten van deze wereld gekend heeft; (want als zij haar gekend hadden, zouden zij de Heer der heerlijkheid niet gekruisigd hebben); maar zoals geschreven staat: ‘Wat geen oog heeft gezien en geen oor heeft gehoord en in geen mensenhart is opgekomen, wat God bereid heeft voor hen die Hem liefhebben’.
Maar God heeft het ons geopenbaard door Zijn Geest; want de Geest onderzoekt alle dingen, ook de diepten van God’.

1 Korintiërs 2:6-10

In 1 Korintiërs 2 vinden wij opmerkelijk onderricht in verband met Gods eeuwig voornemen ten aanzien van Zijn kinderen, degenen ‘die God liefhebben’. Deze term komt ook voor in Romeinen 8, waar wij een beknopt overzicht vinden van Gods eeuwige heilsplan. Als kinderen van God zijn wij geroepen overeenkomstig Zijn eeuwig voornemen. Want ‘die Hij tevoren heeft gekend, heeft Hij ook tevoren bestemd tot gelijkvormigheid aan het beeld van Zijn Zoon, opdat Hij de Eerstgeborene

zou zijn onder vele broeders' (Rom. 8:28-30).

Wij zijn in deze bijzondere liefdesrelatie met God gebracht als Zijn *kinderen* en als *broeders* van de Here Jezus. Daarom zijn wij de bijzondere voorwerpen van Zijn eeuwige plannen en gedachten. God omringt ons met Zijn liefdevolle zorg en Hij staat er Zélf voor in dat wij het einddoel bereiken: de hemelse heerlijkheid. God is vóór ons en niets kan ons scheiden van Zijn liefde; dat is onze zekerheid.

Maar in 1 Korintiërs 2 behandelt Paulus het onderwerp van Gods eeuwige plannen niet vanuit het oogpunt van de Goddelijke zorg en zekerheid, maar vanuit dat van de Goddelijke *wijsheid*. In feite kan hij deze dingen alleen maar *aanstippen* vanwege de slechte geestelijke toestand van de Korintiërs en hun vertrouwen op wereldse wijsheid. Hij kan deze dingen alleen terloops ter sprake brengen in het kader van zijn bestrijding van de wereldse wijsheid.

Bovendien vormen Gods plannen en raadsbesluiten hier niet zijn eigenlijke onderwerp, evenmin als dat in Romeinen 8 het geval is. Want zowel in de brief aan de Romeinen als in de brieven aan de Korintiërs gaat het in eerste instantie om de kant van de menselijke *verantwoordelijkheid*, níet om de kant van God en van de plannen van God (die trouwens niet ongedaan gemaakt kunnen worden door het falen van de mens in zijn verantwoordelijkheid).

Toch spreekt de apostel hier op treffende wijze over Gods eeuwige plannen en gedachten. Deze plannen zijn inderdaad het gevolg van *Gods wijsheid*; ze vinden hun oorsprong in een wijsheid die ver uitgaat boven de wijsheid van deze wereld en van haar machthebbers. Maar dat is niet het enige. Deze plannen van Gods wijsheid vinden hun oorsprong *in Zijn hart*. Ze vloeien voort uit *Gods liefde*. Het zijn eeuwige liefdeplannen voor Zijn kinderen, die zo nauw met Hem zijn verbonden dat zij hier worden aangeduid als hen 'die Hem liefhebben' (1 Kor. 2:9).

De aard van deze plannen, van deze intieme Goddelijke wijsheid wordt hier als volgt omschreven:

(1) Het is een wijsheid die volkomen vreemd is aan deze wereld (vs. 6,8).

(2) Het is Góds wijsheid, maar het is een *verborgen* wijsheid (vs. 7a).

(3) Het is de verborgen, de bedekte wijsheid van God, die God vóór alle eeuwen bestemd heeft tot onze heerlijkheid (vs. 7b).

Vervolgens vinden wij ook nog de inhoud van deze wijsheid. Ze behelst:

(1) Al de dingen die God bereid heeft voor hen die Hem liefhebben (vs. 9).

(2) De diepe dingen, de 'diepten' van God (vs. 10).

(3) Het innerlijk, dus de gedachten (lett: de dingen) van God (vs. 11).

(4) De dingen die ons door Gods genade geschonken zijn (vs. 12).

(5) Gééstelijke dingen, of gedachten die door gééstelijke woorden, of middelen zijn meegedeeld (vs. 13).

De geheimen van God

*'Maar wat wij spreken, als een geheimenis,
is de verborgen wijsheid Gods, die God van eeuwigheid
voorbeschikt heeft tot onze heerlijkheid'.*

1 Korintiërs 2:7

Het gaat hier dus om de diepten van Gods wijsheid, om de diepe gedachten van Zijn hart, die alleen door *openbaring* bekendgemaakt konden worden. Deze 'diepten' waren er wel – ze waren er vóór alle eeuwen – maar ze waren verborgen in Gods hart. Het waren de diepe geheimen van Gods hart met het oog op Zijn kinderen, de voorwerpen van Zijn liefde. Ze dateerden van vóór de grondlegging van de wereld en ze waren verborgen voor deze wereld en voor haar machthebbers. God had ze speciaal voor Zijn kinderen bereid.

Deze geheimen bleven diep in Zijn hart verborgen ... totdat Hij ze op Zijn tijd heeft geopenbaard. Het is bekend dat vooral de apostel Paulus de verkondiger was van deze geheimen van Gods wijsheid die God aan Zijn kinderen, maar niet aan de wereld heeft geopenbaard.

In het Nieuwe Testament is er in totaal zevenentwintig keer sprake van een verborgenheid of van verborgenheden: drie-maal in de Evangeliën, viermaal in de Openbaring van Johan-

nes, en maar liefst twintig maal in de Brieven van Paulus.

Met name de verborgenheid van 'Christus en de Gemeente' (Christus in Zijn bijzondere relatie tot de Gemeente) was aan Paulus toevertrouwd. Dit geheimenis behandelt hij uitvoerig in de brieven aan de Efeziërs en de Kolossenzen.

Er zijn ook geheimen, verborgenheden in verbinding met God Zelf, zoals de 'verborgenheid van God' (Openb. 10:7) en de 'verborgenheid van Zijn wil' (Ef. 1:9). Andere geheimen hebben betrekking op de Persoon van Christus, de vleeswording en de resultaten van het verlossingswerk, zoals de 'verborgenheid van de godsvrucht' (1 Tim. 3:16). Er zijn ook verborgenheden in verband met het Evangelie en het Koninkrijk. Diverse geheimenissen spreken speciaal over het menselijk falen, zoals de 'verborgenheid van de wetteloosheid' (2 Tess. 2:7) en de verborgenheid van het grote Babylon (Openb. 17:5,7). Voor meer bijzonderheden zie de Appendix.

In 1 Korintiërs 2 spreekt de apostel alleen in het algemeen over de *verborgen* wijsheid van God of 'Gods wijsheid in *verborgenheid*' (1 Kor. 2:7). Het onderwerp is hier de wijsheid van God; deze wijsheid werd gekarakteriseerd door (de mededeling van) verborgenheden.

In I Korintiërs 4:1 noemt Paulus zichzelf een rentmeester van de verborgenheden van God, een dienaar aan wie het beheer van Gods geheimenissen was toevertrouwd. Het was zijn taak om, samen met de andere apostelen, een verstandig beleid te voeren met betrekking tot de Goddelijke rijkdommen van wijsheid en kennis die aan hun zorg waren toevertrouwd.

In Lucas 12:42 spreekt de Here Jezus over de verantwoordelijkheid van de trouwe en verstandige rentmeester. Zo'n rentmeester is niet alleen verantwoordelijk voor de bezittingen van zijn meester, maar hij behoort ook te zorgen voor de overige dienstknechten van zijn heer. Hij is aangesteld over de huisbedienden van zijn heer, en hij geeft hun op de juiste tijd het hun toegedachte deel van het voedsel. Zij ontvangen een bepaald deel van de goederen van hun heer. Zij eten van zijn tafel.

Zo is het ook in het huis van God. God heeft immers een huis op aarde, de Gemeente van de levende God. Hij woont daarin door Zijn Geest, de Gemeente is Zijn tempel. Maar Hij heeft ook rentmeesters aangesteld voor het beheer van de geestelijke goederen van Zijn huis. Deze rentmeesters dragen een bijzondere verantwoordelijkheid voor het welzijn van de overige huisgenoten, de 'huisgenoten van het geloof', de 'huisgenoten van God' (Gal. 6:10; Ef. 2:19).

Zodoende krijgen de huisgenoten van God deel aan de geestelijke goederen van Gods huis. Zij zijn niet alleen Gods 'huisbedienden', maar ook Zijn geliefde *kinderen*. De bezittingen van Gods huis komen hun rechtens toe; deze zijn het rechtmatige erfdeel van de leden van de familie van God. De taak van de rentmeesters is om voor hun geestelijk welzijn te zorgen, om hen te voeden met de goederen van Gods huis en hen in kennis te stellen van de rijkdommen, de schatten van wijsheid en kennis, die God voor de Zijnen heeft weggelegd.

Het dienstwerk van de apostelen hebben wij nog in hun geschriften in het Nieuwe Testament. Maar de Heer zoekt ook nu nog dienstknechten die zorg dragen voor Zijn volk. Laten wij daarom de vermaning ter harte nemen: 'Wie is dan de trouwe en verstandige slaaf, die de Heer over Zijn dienstvolk gesteld heeft om hun op tijd hun voedsel te geven? Zalig die slaaf, die zijn Heer bij Zijn komst zó bezig zal vinden' (Matt. 24:45-46).

Geestelijke rijpheid is vereist voor het kennen van Gods wijsheid

*‘En ik, broeders, kon niet tot u spreken als tot geestelijke mensen,
maar slechts als tot vleeselijke, nog onmondigen in Christus.
Melk heb ik u gegeven, geen vast voedsel,
want dat kon u nog niet verdragen’.*

1 Korintiërs 3:1-2

Nu is er wel een praktische voorwaarde waaraan Gods huisgenoten moeten voldoen om dit voedsel tot zich te kunnen nemen: er is geestelijke rijpheid en volwassenheid nodig om het vaste voedsel te kunnen verdragen dat God voor Zijn kinderen heeft bereid.

Bij de Korintiërs was de apostel Paulus helaas niet in staat zijn rentmeesterschap naar behoren uit te oefenen. Hij kon hun niet het deel geven dat hun was toegedacht, namelijk het vaste voedsel van de kennis van Gods verborgenheden. Zij waren geestelijk onvolgroeid en hij moest hen nog voeden met melk (1 Kor. 3:1-2).

De Korintiërs hadden geen oog voor de rijkdommen die als het ware lagen opgetast in Gods huis, de schatten van wijsheid en kennis die tot dan toe in Gods hart verborgen waren gebleven, maar die Hij nu met Zijn huisgenoten wilde delen door de

dienst van Zijn rentmeesters. Zij konden dit zielenvoedsel nog niet verdragen, omdat zij zozeer onder de indruk waren van de wijsheid van de wereld, van de rijkdommen van menselijke wijsheid en filosofie. Hun oor was naar de wereld gericht, het was niet afgestemd op de dingen van God. Zij waren er nog niet rijp voor om te horen wat GóD allemaal voor hen had bereid, want hun aandacht was teveel op de wereld en ook op henzélf gericht.

Paulus was een rentmeester van de schatten van wijsheid en kennis die er in Gods huis te vinden zijn, maar hij kon die rijkdommen niet uitstallen voor de Korintiërs. Zij waren *babies* in Christus, die alleen melk konden verdragen. Zij waren nog niet opgegroeid tot de rijpheid van de 'jongelingen', die de wereld overwinnen, voor wie de wijsheid van deze wereld dus geen bekoring meer heeft. Om nog maar te zwijgen over de rijpheid van de 'vaders' in de familie van Gods kinderen, voor wie Christus en de wijsheid die in Hem gevonden wordt alles is (vgl. 1 Joh. 2).

Hij sprak wijsheid onder hen die daarvoor rijp waren, de 'volmaakten' (1 Kor. 2:6 Voorhoevevert.). Dat zijn dus degenen die geestelijk volwassen zijn, die het doel van het groeiproces hebben bereikt. Hetzelfde woord komt voor in 1 Korintiërs 14:20 ('wordt in het verstand volwassen'), Efeziërs 4:13 ('tot een volwassen man'), Filippenzen 3:15 ('zovelen dan als wij volmaakt zijn'), Kolossenzen 1:28 ('om ieder mens volmaakt te stellen in Christus'), Kolossenzen 4:12 ('volmaakt en voleindigd in de hele wil van God'), en Hebreeë 5:14 ('het vaste voedsel is voor volwassenen').

De leden van het huis van God maken dus een groeiproces mee door het geestelijke voedsel dat zij tot zich nemen. De melk van het Woord wordt langzamerhand vervangen door het vaste voedsel van de geheimen van God, de verborgenheden van Zijn wijsheid.

Het doel hiervan is dat *Christus* gestalte in ons krijgt, dat wij opgroeien tot de maat van de volwassenheid van de volheid

van Christus, dat Hij alles voor ons wordt en dat Zijn beeld duidelijk in ons te lezen valt. Bij deze geestelijke rijpheid hoort de vaste spijs van de rijkdommen van Christus, de schatten van wijsheid en kennis die in Hem verborgen zijn, de geheimen van Gods hart. Dat is het voedsel voor de *volwassenen*. Want in Christus is al Gods wijsheid tentoongespreid, Hij is het Centrum van al Gods verborgenheden.

4

Goddelijke en wereldse wijsheid

'Toch spreken wij wijsheid (...) een wijsheid echter niet van deze eeuw, noch van de beheersers dezer eeuw, wier macht teniet gaat. Maar wat wij spreken (...) is de verborgen wijsheid Gods'.

1 Korintiërs 2:6-7

De rijkdommen van Gods wijsheid zijn bestemd voor hen die Hem liefhebben. Dat is ons thema. Ze zijn niet bestemd voor de wereld, die van God vervreemd is, maar voor hen die Hem nabij gebracht zijn. Als christenen zijn wij *tot God* gebracht en God stelt ons dan ook in staat om de geheimen van Zijn hart te begrijpen.

Inderdaad heeft de wereld óók haar eigen wijsheid, maar die is dwaasheid voor God. Ze is niets in vergelijking met Góds wijsheid; ze is ijdel, vruchteloos. Dat komt omdat de wijsheid van deze wereld haar oorsprong niet in God vindt, maar in een schepping die aan de vruchteloosheid onderworpen is. Het is de wijsheid van een zuchtende schepping die aan de vergankelijkheid onderworpen is, de wijsheid van deze *kosmos*.

Bovendien is het de wijsheid van deze *eeuw*, de tegenwoordige boze aioon, d.i. de wereld in haar huidige bestel onder de heerschappij van Gods tegenstander, de god van deze eeuw (2 Kor. 4:4; Gal. 1:4).

Het is dus geen wonder dat er een groot contrast is tussen de Goddelijke en de wereldse wijsheid. De wijsheid van deze wereld en haar oversten draagt het stempel van het denken van dé overste van deze wereld, d.i. de satan. Dit bleek bij uitstek bij het kruis, waar de oversten van de wereld hun aan God ontleende gezag onder de invloed van de boze misbruikten om de Heer der heerlijkheid te kruisigen. Toen kwam duidelijk aan het licht dat de wereld en haar overste in openlijke opstand verkeerden tegen God en tegen Christus. Het paste in het schema van de wijsheid van de wereld om Christus, in Wie al Góds wijsheid onthuld werd, aan het schandhout te nagelen. Maar hierdoor is ze zelf juist te schande gemáákt. Door het kruis heeft God *in Zijn wijsheid* de triomf over de wereld en haar overste behaald en heeft Hij de wijsheid van de wereld volledig opzijgezet.

Wij vinden hier in 1 Korintiërs 2 enkele belangrijke tegenstellingen tussen de Goddelijke en de wereldse wijsheid. Eerst zien wij het verschil in karakter tussen de twee vormen van wijsheid:

(1) De wijsheid van de wereld is vergankelijk: ze is van déze eeuw en ze gaat teniet, evenals dat het geval is met de oversten, de machthebbers van deze eeuw (1 Kor. 2:6, vgl. 1:19);

(2) De wijsheid van God dateert echter van vóór alle eeuwen en ze beoogt een eeuwige, onvergankelijke heerlijkheid voor de voorwerpen van Zijn liefde. Deze wijsheid vindt haar oorsprong in de eeuwige voorbestemming en haar vervulling in de eeuwige heerlijkheid (1 Kor. 2:7).

De wéreltse wijsheid kent dus de beperking van de tijd en daarmee van de vergankelijkheid, terwijl de Góddelijke wijsheid van eeuwigheid is en ook tot in eeuwigheid zal standhouden. De wijsheid van deze wereld gaat teloor, maar Gods raad zal bestaan.

In vers 7 wordt de Goddelijke wijsheid in verbinding gebracht met de voorbestemming. Het is een wijsheid die God vóór alle eeuwen heeft voorbestemd of voorbeschikt 'tot onze heerlijkheid'. Deze wijsheid is door God om zo te zeggen

speciaal uitgedacht voor Zijn uitverkorenen.

In Romeinen 8 zien wij dat de gelovigen zélf zijn voorbestemd om aan het beeld van Gods Zoon gelijkvormig gemaakt te worden. Hier in 1 Korintiërs 2 zien wij dat er niet alleen personen zijn voorbeschikt, maar dat er ten aanzien van hen ook een *voorbeschikte* wijsheid is. Deze wijsheid draagt een eeuwigheidskarakter. Ze is gegrond op Gods *eeuwig* voornemen.

Wat is het doel van deze eeuwig wijsheid? Zij beoogt 'onze heerlijkheid'. Het is haar doel de voorwerpen van Gods liefde in te voeren in de heerlijkheid, waartoe Hij hen tevoren heeft bestemd. Zij geeft de voorwerpen van Gods liefde een plaats in de heerlijkheid van Gods Zoon. Vandaar dat hier ook sprake is van 'de Heer der heerlijkheid' (1 Kor. 2:8).

Christus is de tweede Mens, de Mens uit de hemel. Hij is uit de heerlijkheid neergedaald en Hij heeft die heerlijkheid nu als Mens verworven, om die met ons te kunnen delen. Hij is teruggekeerd in de eeuwig heerlijkheid. Dat is Zijn rechtmatige deel op grond van Zijn werk (Joh. 17:1-5). Maar Hij wil niet alleen zijn in die heerlijkheid. Hij wil metgezellen, medegenoten bij Zich hebben. Dat was ook het voornemen van God de Vader, die Zijn kinderen een plaats wilde geven in de heerlijkheid van Zijn Zoon.

De volgende belangrijke tegenstelling tussen de Goddelijke en de wereldse wijsheid is de wijze van waarneming, de wijze waarop men wijsheid verwerft. De apostel noemt eerst de drie hoofdterreinen van de menselijke wetenschap:

(1) Dat wat het *oog* ziet: dit omvat het overgrote deel van de menselijke wetenschap, die immers berust op zintuiglijke waarneming, met name die van het oog.

(2) Dat wat het *oor* hoort: het terrein van de geschiedkunde, de dingen die bekend zijn op grond van mondelinge of schriftelijke overlevering.

(3) Dat wat opkomt in het *mensenhart*: dat is het terrein van de wijsbegeerte, van het menselijk denken over de zichtbare en de onzichtbare dingen.

Welnu, in tegenstelling tot de wereldse wijsheid staat de ware wijsheid van God: 'Wat géén oog heeft gezien en géén oor heeft gehoord en in géén mensenhart is opgekomen, wat God bereid heeft voor hen die Hem liefhebben' (1 Kor. 2:9). Wat de mens niet kon waarnemen met zijn oog of met zijn gehoor, en waartoe zijn denkvermogen evenmin toereikend was, dát heeft God bereid voor degenen die Hem liefhebben.

De wijsheid van God gaat die van de mens ver te boven. Ze is oneindig veel *hoger* dan de menselijke wijsheid, omdat ze de mens in Christus een plaats geeft in Gods heerlijkheid. Ze is oneindig veel *ouder* dan alle menselijke wetenschap, omdat ze berust op Gods eeuwig voornemen met betrekking tot de voorwerpen van Zijn liefde. Deze wijsheid dateert van eeuwigheid en ze houdt stand tot in eeuwigheid.

Het gaat hier dus om de bestendige, ónveranderlijke wijsheid van God, die alle menselijk denken overtreft. Het is ware wijsheid, die van bóven komt. Ze vindt haar oorsprong niet in deze wereld, maar in het hart van God. God heeft deze wijsheid bereid voor Zijn kinderen, voor degenen die Hem liefhebben. Hij heeft de geheimen van Zijn hart klaargelegd voor ons, die in en door Christus in een bijzondere liefdesrelatie met Hem zijn gebracht.

Christus als de Prediker van Gods wijsheid

*'Maar wij prediken Christus, de Gekruisigde,
(...) de kracht van God en de wijsheid van God'.*

1 Korintiërs 1:23-24

Maar hoe kunnen wij deel krijgen aan de Goddelijke wijsheid, als die het denken van de mensen te boven gaat? Hoe kunnen wij de eeuwige wijsheid van God leren kennen, als het menselijk denkvermogen niet in staat is deze wijsheid te omvatten? Hoe kunnen wij haar waarnemen, als zij buiten ons waarnemingsvermogen ligt?

Aan die voor de hand liggende vraag schenkt de apostel ook aandacht. God heeft de geheimen van Zijn wijsheid, de verborgenheden van Zijn hart geopenbaard *door Zijn Geest*. Hij heeft deze dingen Zelf meegedeeld door Goddelijke openbaring aan de apostelen, de grondleggers van de Gemeente (1 Kor. 2:10-13).

Maar voordat wij hierop ingaan, willen wij erop wijzen dat Gods wijsheid in de eerste plaats onthuld is in de Persoon van *Christus*. Dit houdt verband met het éérste hoofdstuk van 1 Korintiërs: *Christus* is de belichaming van de wijsheid van God.

Buiten Christus om is het niet mogelijk de wijsheid van God te leren kennen. De schepping is aan de vruchteloosheid onderworpen en de mens heeft God de rug toegekeerd. Hoe zou de mens in zo'n situatie Goddelijke wijsheid kunnen verwerven? Dat kan alleen als er iemand van Godswege tot hem komt om hem die wijsheid te prediken. De mens heeft een boodschapper van God nodig, die hem inzicht geeft in Gods wijsheid.

In het boek Job vinden wij een aanduiding daarvan, en wel wanneer Elihu spreekt over de noodzaak van een Gezant, een Uitlegger, een Voorspraak. Deze bemiddelt tussen God en de mens, en betaalt ook de losprijs die vereist is om de gevallen mens met God te verzoenen (Job 33:23-24; vgl. de Statenvert.).

Maar wie kon deze Godsgezant zijn, die de mens zou verlossen van zijn zonden en die zijn ogen zou openen voor de rijkdommen van Gods wijsheid? Het moest iemand zijn die bij God verkeerde, die was ingewijd in de verborgenheden van Gods wijsheid. Tegelijkertijd moest hij ook een antwoord kunnen geven op de behoeften van de mens. Hij moest God op de juiste wijze vertegenwoordigen, maar ook ingang kunnen vinden bij de mensen.

Een engel kon het niet zijn, want hoe zou een engel – een dienende geest – inzicht kunnen hebben in de geheimen van Gods hart? Een engel luistert naar Gods bevelen, maar de geheimen van Gods liefde zijn voor hem verborgen. Een engel kan ook niet afdalen naar het niveau van de mens, om te voorzien in de diepste behoeften van de mens en hem te verlossen van zijn zonden. Engelen moeten hun eigen staat, die zij als schepselen van God hebben ontvangen, bewaren en niet verlaten (vgl. Jud.:6).

Een engel is dus niet bij machte de losprijs voor één van Gods andere schepselen te betalen, evenmin als de mens zelf in staat is de losprijs voor zijn broeder te voldoen (Ps. 49:8-9). Een engel kan dus niet neerdalen tot het niveau van de mens, om de mens op te heffen tot het niveau waarop hij de rijkdommen van Gods wijsheid kan verstaan.

De Schrift leert ons dan ook dat de ware Godsgezant niemand minder kon zijn dan de Zoon van God, God de Zoon Zelf. Hij is de volmaakte uitdrukking van Gods gedachten, de volkomen openbaring van Gods innerlijk.

Hij is het eeuwige Woord. Hij was in het begin bij God. Hij is God Zelf en alle dingen zijn door Hem geworden. Alles is door Hem geschapen: de engelen, de kosmos, de mens. Alleen Hij was in staat om de schepping, die door de val van Satan en van Adam van God vervreemd was, tot God terug te brengen en met God te verzoenen. Alleen Hij was bij machte om de losprijs voor de gevallen mens te betalen en hem tot God terug te brengen. Alleen Hij kon neerdalen tot het niveau van de mens (zonder dat Hij daardoor Zijn Godheid verloor), om de mens op te heffen uit zijn diepe val.

Alleen de Zoon was in staat om ons de Vader te verklaren en de geheimen van Gods Vaderhart te openbaren. Alleen het Woord was bij machte om vlees te worden en onze plaats in te nemen in het oordeel. Niemand anders dan Hij kon ons verlossen en met Zichzelf verenigen in de heerlijke gevolgen van Zijn verlossingswerk (Joh. 1; Kol. 1; Hebr. 1).

En Hij is gekomen in de volheid van de tijd, toen de 'proeftijd' van de eerste mens voorbij was (Gal. 4:4). Toen was de tijd aangebroken om de eerste mens en al diens wijsheid opzij te zetten en te vervangen door de tweede Mens en de wijsheid van God, zoals die in Hem is onthuld. De Goddelijke wijsheid kan alleen in en door Christus worden gekend. Hij is zowel de kracht als de wijsheid van God, en Hij is óns geworden wijsheid van Godswege (1 Kor. 1:24,30).

Christus, de Wijsheid van God

‘Toen Hij de hemel bereidde, was Ik daar; toen Hij een kring trok op het oppervlak van de oceaan, toen Hij de wolken daarboven bevestigde, en de bronnen van de oceaan met kracht opborrelden, toen Hij aan de zee haar perk stelde, opdat de wateren Zijn gebod niet zouden overtreden, en Hij de grondslagen der aarde bepaalde, toen was Ik een troetelkind bij Hem, Ik was een en al verrukking dag aan dag, te allen tijde Mij verheugend voor Zijn aangezicht, Mij verheugend in de wereld van Zijn aardrijk, en Mijn vreugde was met de mensenkinderen’.

Spreuken 8:27-31

Het feit dat Christus de wijsheid van God is, wordt ook al aangeduid in het boek van de Spreuken. De wijsheid wordt daar soms gepersonifieerd en als de dichter dan spreekt over de Wijsheid, valt het ons niet moeilijk daarin het eeuwige Woord, de eeuwige Zoon van God te herkennen (Spr. 8:22-31).

Christus wordt in Spreuken 8 getekend in drie relaties:

(1) De relatie tot God de Vader: Hij was bij de Vader en Hij was het welbehagen, de vreugde van de Vader van eeuwigheid af, vóór het begin van de schepping. Hij was een en al verrukking voor Gods aangezicht, eer de aarde bestond.

(2) De relatie tot het geschapene: Hij was aanwezig bij de

schepping en Hij was de Uitvoerder, de Kunstenaar (een andere vertaling van 'voedsterling' of 'troetelkind') door Wie de schepping tot stand kwam (zie ook Spr. 3:19). Hij was de wijze Bouwmeester, die Zich verheugde in Zijn schepping.

(3) De relatie tot de mensenkinderen: Hij, die Zélf de vreugde van het hart van de Vader was, vond Zíjn vreugde in de mensenkinderen. Zijn vermaking, Zijn vreugde was met de mensenkinderen (Spr. 8:31).

Dit welbehagen van de Wijsheid in de mensenkinderen leidde tot de *vleeswording*. De eeuwige Wijsheid is afgedaald naar de aarde. Het Woord is vlees geworden en heeft onder ons gewoond. Wij hebben Zijn heerlijkheid aanschouwd: de heerlijkheid van de eniggeboren Zoon, die de Vader heeft verklaard (Joh. 1:14,18).

Hij daalde neer tot *heil* van de mensenkinderen waarin Hij Zijn vreugde vond. Zijn menswording was het bewijs van Zijn intense belangstelling voor de mens, de kroon van Zijn schepping. Hij heeft aan bloed en vlees deelgenómen ten behoeve van de mensenkinderen die deel daaraan hádden. Hij heeft dat gedaan om ons van de macht van de dood en van de satan te kunnen verlossen en ons tot heerlijkheid te kunnen leiden (Hebr. 2:10-15).

Geen wonder dat de engelen bij de geboorte van de Zoon des mensen jubelden: '(...) in ménsen een welbehagen' (Luc. 2:14). Hij die het welbehagen van de Vader was, is Mens geworden om ménsenkinderen te redden en aan het Vaderhart te brengen. Hij die de wijsheid van God was, heeft wegen en middelen gevonden om de voorwerpen van Zijn welbehagen te verlossen en in te voeren in de hemelse heerlijkheid die Hij als Mens heeft verworven.

Christus, de Gekruisigde

*‘Wij prediken een gekruisigde Christus, voor Joden een aanstoot,
voor heidenen een dwaasheid, maar voor hen die geroepen zijn
(...) de kracht Gods en de wijsheid Gods.
Maar uit Hem is het, dat gij in Christus Jezus zijt,
die ons van God is geworden: wijsheid’.*

1 Korintiërs 1:23,24,30

De wijsheid van God is dus tot ons gekomen in de Persoon van de Zoon. Hij *predikt* ons niet alleen de wijsheid van God, maar Hij *is* de Wijsheid van God. Hij *openbaart* ons niet alleen het woord van God, maar Hij *is* het Woord van God.

Dit punt is van groot belang. De wijsheid van God heeft in Christus gestalte gekregen: in de Mens geworden, gekruisigde, opgestane en verhoogde Heer. In Hém is de wijsheid van God aan het licht gebracht, in Hém die tot de diepste diepten was neergedaald en die daarna door God tot de hoogste hoogten is verheven.

Christus is dus de wijsheid van God. Zo stelt de apostel Paulus Hem voor in deze brief: eerst als de Gekruisigde, maar daarna ook als de opgestane en verheerlijkte Heer. Het is niet zo dat Paulus alleen over het kruis van Christus sprak. Hij sprak over Jezus Christus, en die gekruisigd (1 Kor. 2:2). Hij sprak

over de Persoon van *Christus*, maar hij moest bijzondere nadruk leggen op de betekenis van Zijn *kruis* vanwege de geestelijke toestand van de Korintiërs.

De Korintiërs roemden in de eerste mens en in diens wijsheid. Maar het kruis van Christus heeft de eerste mens geoordeeld en terzijdegesteld, en daarmee ook zijn wijsheid tenietgedaan. Het kruis van Christus schrijft de dood op de wereld en haar wijsheid. Het heeft die wijsheid tot dwaasheid gemaakt en er is dus niet de minste reden om zich te beroemen op wereldse wijsheid.

Er is nu een *nieuw* soort wijsheid aan het licht gebracht, niet de wijsheid van de mens, maar die van God. God heeft die wijsheid geopenbaard in de tweede Mens, de Mens die uit de hemel is neergedaald en weer ten hemel is opgevaren. Zo is Christus, in heel Zijn heilswerk, de openbaring van Gods wijsheid. Hij is de persoonlijke manifestatie van die wijsheid, de wijsheid in eigen Persoon.

Maar hoe kunnen wij deel krijgen aan deze hemelse wijsheid? Wij hebben er deel aan, omdat wij met Hém verbonden zijn. Wij kennen Gods wijsheid, omdat wij Hém kennen. Christus is voor ons 'de kracht van God en de wijsheid van God' (1 Kor. 1:24). Het was het voornemen van God om ons te verbinden met de *Persoon*, in Wie Gods wijsheid is onthuld: 'Uit Hem (d.i. God) toch zijt gij in Christus Jezus, die ons geworden is: wijsheid van God (...)' (1 Kor. 1:30).

In overeenstemming met Gods voornemen zijn wij als christenen ééngemaakt met Christus. Wij zijn *in Hem*, die door de wereld is gekruisigd, maar die door God is verhoogd in de hemel. Wat wil dat zeggen, dat wij *in* Hem zijn? Het betekent dat wij één plant met Christus zijn geworden, dat wij met Hem zijn verenigd. God ziet ons niet meer als natuurlijke mensen, als zondige nakomelingen van een gevallen Adam, maar Hij ziet ons *in Christus*.

God heeft ons 'bevestigd in Christus', d.i. vast verbonden en vereenzelvigd met Christus, die het Hoofd van een nieuw

mensengeslacht is (2 Kor. 1:21). De positie van Christus is ónze positie, het leven van Christus is óns leven. De plaats waar Christus Zich nu bevindt voor het aangezicht van God, geeft aan wat ónze plaats is. Wij zijn mét Hem gestorven, begraven en opgewekt en ín Hem geplaatst in de hemelse gewesten.

Zo heeft God ons verbonden met Hem die de wijsheid van God is. Zo hebben wij deel aan de wijsheid van God, zoals die in Hem geopenbaard is. Christus is van Godswege onze wijsheid geworden. Wij zijn in Hém, en Hij is óns geworden: wijsheid van God. Er is een onverbreekelijke band gelegd tussen Christus, de Wijsheid van God, en allen die Hem toebehoren. Wij zijn Zijn eigendom, maar wij mogen Hem ook de onze noemen. Wij bezitten Hem, de wijsheid in eigen Persoon.

Daarom wordt nu ook in de gelovigen de wijsheid van God gezien. De Gemeente is het instrument waardoor de veelvoudige wijsheid van God bekendgemaakt wordt aan de engelenmachten in de hemelse gewesten (Ef. 3:10). De engelen verbazen zich over de vorming van de Gemeente en haar éénmaking met het verheerlijkte Hoofd in de hemel. Dit is voor hen het bewijs van de veelzijdige wijsheid van God.

De engelen hebben de wijsheid van God gezien, zoals die is onthuld in Christus Zelf. Zij hebben met verwondering Zijn menswording gezien, Zijn vernedering tot in de dood en Zijn verhoging aan Gods rechterhand in de hemel. Maar nu verbazen zij zich over het feit dat er een Gemeente van mensenkinderen is ontstaan, die verbonden is met de verheerlijkte Christus. Hierin aanschouwen zij verrassend nieuwe aspecten van de wijsheid van God. Gods *veelzijdige* wijsheid komt aan het licht in deze nieuwe schepping, die de vrucht is van het verlossingswerk van onze Heer en Heiland.

De Geest als de Prediker van Gods wijsheid

*'Want óns heeft God het geopenbaard door de Geest.
Want de Geest onderzoekt alle dingen, zelfs de diepten Gods'.*

1 Korintiërs 2:10

Maar er is nog een tweede Godsgezant uit de hemel neergedaald om ons de wijsheid van God te verkondigen. Terwijl 1 Korintiërs 1 ons *Christus* toont als de wijsheid van God in eigen Persoon, zo is het in 1 Korintiërs 2 *de Geest*, die ons de geheimen van Gods wijsheid bekendmaakt.

De schatten van Gods wijsheid, die God bereid heeft voor hen die Hem liefhebben, worden nu geopenbaard door de Geest van God. Zo bouwt de Geest voort op de openbaring van Gods wijsheid in de Persoon van Christus. Dit is de Goddelijke volgorde. Eerst is Christus gekomen als de wijsheid van God, en op het kruis heeft Hij het werk van de verlossing volbracht. Op grond daarvan is Hij verhoogd aan Gods rechterhand in de hemel, terwijl de Heilige Geest naar de aarde is gezonden als Getuige van het volbrachte werk van Christus.

De Heilige Geest neemt nu uit dat wat van de verhoogde Christus is en verkondigt het ons (Joh. 16:13-15). De Heilige Geest toont ons de schatten van wijsheid en kennis die in Hem

verborgen zijn. Hij handelt zoals eertijds de knecht van Abraham: Hij werft een bruid voor de Zoon en Hij versiert haar met Diens rijkdommen (vgl. Gen. 24).

De Geest getuigt van de hemelse dingen, waarvan Christus Zelf reeds had getuigd als de Gezondene van de Vader (Joh. 3:11-16; 27-36). Deze hemelse dingen worden hier in 1 Korintiërs 2 de dingen van God genoemd, de diepten van God, de dingen die Hij heeft bereid voor hen die Hem liefhebben, de dingen die Hij ons om niet heeft geschonken. De Heilige Geest kent deze dingen. Hij kent ze, Hij onderzoekt ze en Hij is speciaal naar deze aarde gekomen om ze aan ons mee te delen (1 Kor. 2:9-12).

In 1 Korintiërs 2 is de Geest dus de Drager van de wijsheid van God. De geheimen van Gods wijsheid, de verborgen diepten van Gods hart worden door de Geest geopenbaard aan Gods kinderen (vs. 10a). In dit verband trekt de apostel dan een vergelijking met de menselijke geest: alleen de geest van de mens zelf weet wat er ten diepste in hem leeft. Zo kent ook niemand de diepe dingen van God, dan alleen de Geest van God (vs. 10b-11). Maar omdat wij de Geest van God hebben ontvangen, hebben wij ook inzicht in Gods gedachten.

Dat is de sleutel tot het verstaan van de wijsheid van God, nl. het bezit van de Geest van God: 'Want wij hebben niet ontvangen de geest van de wereld, maar de Geest die uit God is, opdat wij zouden weten de dingen die ons door God geschonken zijn' (vs. 12). De geest van de wereld geeft inzicht in de wereldse wijsheid, maar de Geest van God leert ons wat de Goddelijke wijsheid is.

Wij hebben al eerder gewezen op de tegenstelling tussen deze beide vormen van wijsheid. De wereld is vol met dingen die niet uit God zijn. Er is een onoverbrugbare kloof tussen de Vader en de wereld, tussen Goddelijke en wereldse wijsheid. Al wat in de wereld is, is niet uit de Vader, maar is uit de wereld (1 Joh. 2:16).

Alleen door de Geest 'die uit God is', kunnen wij de dingen

van God verstaan. De Heilige Geest is door de Vader en de Zoon naar deze aarde gezonden om de gelovigen inzicht te geven in de dingen die God voor hen heeft bereid. De Geest verlicht de ogen van ons hart (Ef. 1:18), opdat wij de dingen van God – de diepten van Gods wijsheid – zouden begrijpen. Dat is het doel van de zending van de Geest. Te midden van een wereld die God niet kent en die van Hem is vervreemd, geeft Hij Gods kinderen inzicht in de dingen die God hun in Christus heeft geschonken vóór de grondlegging van de wereld.

De wijsheid van God onthuld door de Geest

‘Wij hebben niet de geest van de wereld ontvangen, maar de Geest die uit God is, opdat wij weten de dingen die ons door God geschonken zijn. Hiervan spreken wij ook, niet met woorden door menselijke wijsheid geleerd, maar met [woorden] door [de] Geest geleerd, terwijl wij geestelijke [dingen] door geestelijke [woorden] mededelen’.

1 Korintiërs 2:12-13

Wij komen nu tot de mededeling van Gods wijsheid door de Geest. Hoe verwerven wij deze Goddelijke wijsheid? Is dit iets mystieks? Moet men afdalen in de diepten van het eigen hart, om zo tot de wijsheid van God te kunnen opklimmen?

Nee, de Geest van God is neergedaald uit de hoge en Hij openbaart ons de geheimen van Gods hart. Maar de Geest werkt door middel van het Woord. De wijsheid van God is ons meegedeeld in het door de Geest geïnspireerde Woord. De apostel Paulus onderscheidt hier in 1 Korintiërs 2 drie fasen in de mededeling van de verborgen wijsheid van God, nl. openbaring, inspiratie en verlichting:

(1) De Geest heeft de gedachten van God bekendgemaakt aan de apostelen en profeten van het Nieuwe Testament (vs. 10-12).

(2) Geïnspireerd door de Geest hebben de apostelen de diepten van Gods wijsheid verbreid in woord en geschrift, terwijl zij geestelijke [dingen] door geestelijke [woorden] meedeelden (vs. 13).

(3) Dezelfde Geest is ook werkzaam in bekeerde, gééstelijke mensen, zodat zij deze dingen begrijpen en aannemen door de verlichting van de Geest (vs. 14-16).

Paulus beklemtoont dat de mededeling van Gods wijsheid een zaak is van de Geest van God. De Geest speelt een beslissende rol in elk van deze drie fasen van de openbaring van de wijsheid van God. Zowel de bekendmaking als de verbreiding, alsook de aanneming ervan is het werk van de Geest.

De Geest heeft allereerst gewerkt in de apostelen om hen in te wijden in de wijsheid van God. Hij heeft hun niet alleen in herinnering gebracht wat Christus hun al had meegedeeld tijdens Zijn leven op aarde, maar Hij heeft hen geleid in de hele waarheid, de hele raad van God (Joh. 14:26; 16:13; Hand. 20:27). Hij heeft hun de heerlijkheid van de hemelse Heer getoond en het volle resultaat van Zijn verzoeningswerk, op grond waarvan mensen deelgenoot worden gemaakt van de hemelse dingen. Hij heeft hun ook de toekomstige dingen verkondigd.

In de tweede plaats heeft de Geest de apostelen willen gebruiken voor de verdere verbreiding van de Goddelijke wijsheid. Zij hebben hiervan gesproken, 'niet met woorden die menselijke wijsheid leert, maar die de Geest leert, geestelijke [dingen] door geestelijke [woorden] mededelende' (1 Kor. 2:13).

God is *geest* (Joh. 4:24), en de dingen van God zijn gééstelijke dingen: ze hebben betrekking op gééstelijke zegeningen. De mededeling van deze dingen is ook *geestelijk* van aard: ze worden door *geestelijke* woorden meegedeeld. Evenals de woorden van Christus 'geest' en 'leven' waren, dragen de woorden van de Geest een gééstelijk karakter. Ze dragen het kenmerk van de adem van Gods Geest (Joh. 6:63; 2 Tim. 3:16; 2 Petr. 1:21).

In de derde plaats is ook het aannemen van deze geïnspireerde woorden het gevolg van de werking van de Geest. De

natuurlijke mens begrijpt niet wat van de Geest van God is. Alleen de geestelijke mens, de mens waarin de Geest woont en werkt, kan het beoordelen.

De gelovige is uit de Geest geboren en hij bezit een nieuwe natuur die 'geest' is (Joh. 3:6). Hij heeft een nieuw geestelijk leven ontvangen, een opstandingsleven. Er is een nieuw levensbeginsel in hem werkzaam: de wet van de Geest des levens in Christus Jezus (Rom. 8:2). Bovendien bezit hij de inwoning van de Geest Zelf, die met zijn 'geest' getuigt dat hij een kind van God is (Rom. 8:16).

Deze beide zegeningen, het leven van de opgestane Christus en de inwoning van de Geest, maken de gelovige tot iemand die geestelijk is. Hierdoor bezit hij inzicht in de dingen van God. Hij bezit de bekwaamheid om de woorden van de Geest – de woorden van de Schrift – te beoordelen. Hij overweegt deze woorden in zijn hart en verstaat wat de zin des Heren is. Zo iemand krijgt inzicht in de gedachten van God, in Zijn raadsbesluiten van genade, omdat hij 'de zin van Christus' heeft, dat is het gemoed, het denken van Christus.

Wij kennen dus de wijsheid van God, omdat wij als christenen (1) deelhebben aan Christus, die Zelf de belichaming van deze wijsheid is. Wij kennen de wijsheid van God ook doordat wij (2) worden verlicht door de Geest en doordat de Geest, die de diepten van Gods wijsheid kent en doorzoekt, ons leven beheerst.

Appendix: De geheimen van God in het Nieuwe Testament

De synoptische Evangelien

Matteüs 13:11

‘Omdat het u gegeven is de **geheimenissen van het Koninkrijk der hemelen** te kennen’.

Marcus 4:11

‘U is gegeven het **geheimenis van het Koninkrijk Gods**, maar tot hen die buiten staan, komt alles in gelijkenissen’.

Lucas 8:10

‘U is het gegeven de **geheimenissen van het Koninkrijk Gods** te kennen, maar aan de anderen (worden zij gepredikt) in gelijkenissen, opdat zij ziende niet zien en horende niet begrijpen’.

De Brieven van Paulus

Romeinen 11:25-26

‘Want, broeders, opdat gij niet eigenwijs zoudt zijn, wil ik u niet onkundig laten van dit **geheimenis**: een gedeeltelijke verharding is over Israël gekomen, totdat de volheid der heidenen binnengaat, en aldus zal gans Israël behouden worden, gelijk geschreven staat’.

- Romeinen 16:25-27* 'Hem nu, die bij machte is u te versterken – naar mijn Evangelie en de prediking van Jezus Christus, naar de openbaring van het **geheimenis**, eeuwenlang verzwegen, maar thans geopenbaard en door profetische Schriften volgens bevel van de eeuwige God tot bewerking van gehoorzaamheid des geloofs bekendgemaakt onder alle volken – Hem, de alleen wijze God, zij, door Jezus Christus, de heerlijkheid in alle eeuwigheid! Amen'.
- 1 Korintiërs 2:7* 'Maar wat wij spreken, als een **geheimenis**, is de verborgen wijsheid Gods, die God reeds van eeuwigheid voorbeschikt heeft tot onze heerlijkheid'.
- 1 Korintiërs 4:1* 'Zo moet men ons beschouwen: als dienaars van Christus, aan wie het beheer van de **geheimenissen Gods** is toevertrouwd'.
- 1 Korintiërs 13:2* 'Al ware het, dat ik profetische gaven had, en alle **geheimenissen** en alles, wat te weten is, wist (...)'
- 1 Korintiërs 14:2* 'Want wie in een tong spreekt, spreekt niet tot mensen, maar tot God, want niemand verstaat het; door de Geest spreekt hij **geheimenissen**'.
- 1 Korintiërs 15:51-52* 'Zie, ik deel u een **geheimenis** mede. Allen zullen wij niet ontslapen, maar allen zullen wij veranderd worden, in een ondeelbaar ogenblik, bij de laatste bazuin, want de bazuin zal klinken en de doden zullen onvergankelijk opgewekt worden en wij zullen veranderd worden'.

- Efeziërs 1:9-10* 'Door ons het **geheimenis van Zijn wil** te doen kennen, in overeenstemming met het welbehagen, dat Hij Zich in Hem had voorgenomen (...) om al wat in de hemelen en op de aarde is onder één Hoofd, dat is Christus, samen te vatten'.
- Efeziërs 3:3-5* 'Dat mij door openbaring het **geheimenis** bekendgemaakt is, gelijk ik boven in het kort daarvan schreef. Daarnaar kunt gij bij het lezen u een begrip vormen van mijn inzicht in het **geheimenis van Christus**, dat ten tijde van vroegere geslachten niet bekend is geworden aan de kinderen der mensen, zoals het nu door de Geest geopenbaard is aan de heiligen, Zijn apostelen en profeten'.
- Efeziërs 3:8-11* 'Mij, verreweg de geringste van alle heiligen, is deze genade te beurt gevallen, aan de heidenen de onnaspeurlijke rijkdom van Christus te verkondigen, en in het licht te stellen wat de bediening (of: het rentmeesterschap) van het **geheimenis** inhoudt, dat van eeuwen her verborgen is gebleven in God, de Schepper van alle dingen, opdat thans door middel van de Gemeente aan de overheden en de machten in de hemelse gewesten de veelkleurige wijsheid Gods bekend zou worden, naar het eeuwige voornemen, dat Hij in Christus Jezus, onze Here, heeft uitgevoerd'.
- Efeziërs 5:29-32* 'Want niemand haat ooit zijn eigen vlees, maar hij voedt het en koestert het, zoals Christus de Gemeente. Daarom zal een man [zijn] vader en [zijn] moeder verlaten en zijn vrouw aanhangen, en die twee zullen tot één vlees zijn. Dit **geheimenis** is groot, doch ik spreek met het oog op Christus en de Gemeente'.

- Efeziërs 6:19-20* 'Ook voor mij, dat mij bij het openen van mijn mond het woord geschonken worde, om vrijmoedig het **geheimenis van het Evangelie** bekend te maken, waarvoor ik een gezant ben in ketenen'.
- Kolossenzen 1:25-27* 'Haar dienaar ben ik geworden krachtens de bediening, die mij door God is toevertrouwd, om onder u het woord van God tot zijn volle recht te doen komen (of: te voleindigen), het **geheimenis**, dat eeuwen en geslachten lang verborgen is geweest, maar thans geopenbaard aan Zijn heiligen. Hun heeft God willen bekendmaken, hoe rijk de heerlijkheid van dit **geheimenis** is onder de heidenen: Christus onder u, de hoop der heerlijkheid'.
- Kolossenzen 2:2-3* 'Opdat hun harten getroost en zij in de liefde verenigd worden tot alle rijkdom van een volledig inzicht, en zij het **geheimenis Gods** mogen kennen, Christus, in Wie al de schatten der wijsheid en kennis verborgen zijn'.
- Kolossenzen 4:3-4* 'En bidt tevens voor ons, dat God een deur voor ons woord opene, om te spreken van het **geheimenis van Christus**, ter wille waarvan ik ook gevangen zit. Dan zal ik het zó in het licht stellen, als ik het behoort te spreken'.
- 2 Tessalonicenzen 2:7-8* 'Want het **geheimenis der wetteloosheid** is reeds in werking; (wacht) slechts totdat hij, die op het ogenblik nog weerhoudt, verwijderd is. Dan zal de wetteloze zich openbaren'.

1 Timoteüs 3:9 '(...) maar het **geheimenis des geloofs** bewaard in een rein geweten'.

1 Timoteüs 3:16 'En buiten twijfel, groot is het **geheimenis der godsvrucht**: Die Zich geopenbaard heeft in het vlees, is gerechtvaardigd door de Geest, is verschenen aan (of: gezien door) de engelen, is verkondigd onder de heidenen, geloofd in de wereld, opgenomen in heerlijkheid'.

De Openbaring van Johannes

Openbaring 1:20 'Het **geheimenis der zeven sterren**, die gij gezien hebt in Mijn rechterhand, en de zeven gouden kandelaren: de zeven sterren zijn de engelen der zeven gemeenten, en de kandelaren zijn de zeven gemeenten'.

Openbaring 10:6-7 '(...) er zal geen uitstel meer zijn, maar in de dagen van de stem van de zevende engel, wanneer hij bazuinen zal, is ook voleindigd het **geheimenis van God**, gelijk Hij Zijn knechten, de profeten, heeft verkondigd'.

Openbaring 17:5-7 'En op haar voorhoofd was een naam geschreven, een **geheimenis: het grote Babylon**, moeder van de hoeren en van de gruwelen der aarde. En ik zag de vrouwen dronken van het bloed der heiligen en van het bloed der getuigen van Jezus. En ik verbaasde mij, toen ik haar zag, met grote verbazing. En de engel zeide tot mij: Waarom verbaast gij u? Ik zal u het **geheimenis van de vrouw** zeggen en van het beest met de zeven koppen en tien horens, dat haar draagt'.

Andere werken van dezelfde auteur:

Abba, Vader

De rijkdommen van Gods Vadernaam

De profeet Elisa

Bijbelstudies over het leven en de wonderen van Elisa

Strijd de goede strijd van het geloof

Een plaatsbepaling in de geestelijke strijd

Ontmoetingen bij de Bron

Bronnen in de Boeken van Mozes en hun betekenis

Zalig!!

Over de 'zaligsprekingen' in het Boek Openbaring

Beloften voor overwinnaars

Veertien beloften van Christus in Openbaring 2 en 3

De Maaltijd van de Heer

Het Avondmaal in Bijbels perspectief

Lichtende Sterren

Lessen uit het leven van de aartsvaders

Simson, verliezer of winnaar?

Simson als type van Christus

De Bron bij Berseba

Putten uit de bron van de eed

Onnaspeurlijke rijkdom

Bijbelstudies over het Paradijs van God

Op Weg naar het Beloofde Land

Pleisterplaatsen voor Pelgrims

Van Aangezicht tot Aangezicht

Voorvallen uit het leven van Mozes, de man Gods

Johannes, de geliefde discipel

Zoals wij hem vinden in het Evangelie naar Johannes

De Grootheid van onze Heer Jezus Christus

Als Koning, Profeet, Priester, Herder en Heiland

*Verkrijgbaar bij de christelijke boekhandel,
of bij het distributieadres:*

Johannes Multimedia, Postbus 31, 3940 AA Doorn.